

Вісник УСПП

№1 (50)
Березень 2018

БЮЛЕТЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СОЮЗУ ПРОМИСЛОВЦІВ І ПІДПРИЄМЦІВ

**"ПЛАТФОРМА ЕКОНОМІЧНОГО
ПАТРІОТИЗМУ": УКРАЇНА МАЄ БУТИ
МІЦНОЮ ПРОМИСЛОВОЮ
ДЕРЖАВОЮ**

ЗМІСТ

<i>Треба на загальнонаціональному рівні формувати сучасну промислову, інноваційну політику</i>	3
<i>Угода стала чинною: що змінилося?</i>	6
<i>Угода – це не перелік зобов'язань, які взяла на себе Україна, це міжнародний договір</i>	6
<i>Настав час справ</i>	7
<i>Певні положення угоди щодо зони вільної торгівлі треба з'ясувати та переглянути</i>	8
<i>Зменшення портових зборів збільшить експорт на мільйони доларів в рік</i>	13
<i>Агенція регіонального розвитку - можливості для бізнесу</i>	16
<i>Український бізнес отримав форпост на ринку Канади – Ukrainian business agency</i>	18
<i>Експортні операції потребують фінансової та страхової підтримки</i>	19
<i>Експортні товари в Канаду мають відповідати тамтешнім стандартам з відповідними підтвердженнями</i>	20
<i>УСПП сприятиме просуванню жінок в STEM-компаніях</i>	21
<i>У Харкові обговорили практику застосування мораторію на перевірки бізнесу</i>	22
<i>Представництво УСПП в Закарпатській області активно працює із переселенцями з зони АТО</i>	23
<i>Будемо пам'ятати</i>	23

ТРЕБА НА ЗАГАЛЬНОНАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ ФОРМУВАТИ СУЧАСНУ ПРОМИСЛОВУ, ІННОВАЦІЙНУ ПОЛІТИКУ

Президент УСПП, голова Антикризової ради громадських організацій Анатолій Кінах

В першому номері «Вісника УСПП» хочу привітати усіх промисловців, підприємців і роботодавців, які активно працюють в Антикризовій раді громадських організацій, і висловити їх спільну думку с актуальних проблем. Нагадаю, таких структур близько ста і вони охоплюють практично всі сектори нашої економіки, починаючи з хімії і завершуючи ІТ- сектором.

Для нас принципово важливо: ті проблеми, які ми обговорюємо, мають долатися в першу чергу деполітизовано, високопрофесійно, системними методами. Ми мусимо розуміти – гострі сучасні питання не можуть бути вирішені одноосібно тільки парламентом чи урядом. Тут необхідні чіткі сконсолідовані дії влади і бізнесу, влади і громадського суспільства, в основі яких – інтереси України, мета сталого розвитку, підвищення якості життя громадян. Це наша принципова позиція, ми вважаємо, що сьогоднішній діалог між державою і громадянським суспільством повинен бути постійним, далеким від кон'юнктури, з високою взаємною відповідальністю.

Нас дуже турбує, що на сьогоднішній день Україна ввійшла в дуже небезпечну для нашого майбутнього стадію деіндустріалізації. Держава

стрімко втрачає спроможність виробляти наукоємну, технічно складну, інтелектуальну продукцію з високою доданою вартістю. Конкурентоспроможність української економіки тане на очах.

Поряд з терміном «деіндустріалізація» все частіше в світі лунає термін «депопуляція». І ми повинні чітко уявити зміст цієї загрози, ціну питання з точки зору майбутнього України.

Я був стурбований, коли нещодавно в черговому звіті комітету з розвідки для конгресу США прочитав, що для України депопуляція складає не менш серйозну загрозу, ніж корупція і зовнішня агресія. Стрімке скорочення трудового потенціалу України і поглиблення демографічних проблем, якщо ми не зупинимо ці тенденції, має для держави руйнівні наслідки. Ми абсолютно підтримуємо цей висновок. Як же це можна зупинити? Тільки шляхом підняття економіки, розвитку індустрії. Треба негайно на загальнонаціональному рівні формувати сучасну промислову, інноваційну політику за всіма напрямками.

За минулий рік, як підтверджує і міжнародна і українська статистика, українців стало менше на 198,1 тис. осіб. На 63 немовлят припадає 100 смертей. За рівнем і динамікою скорочення

чисельності населення ВООЗ включила Україну в десятку найгірших держав світу серед Чаду, Лесото, Центрально-Африканської Республіки, Сомалі.

Проблема загострюється з точки зору масштабу безпрецедентно високої трудової міграції. За нашими підрахунками, за кордоном вже працює мінімум 7 млн. українських громадян. Я недавно був у Варшаві, дивився в польському уряді статистику. В Польщі діє механізм заявок бізнесу на трудових мігрантів. На сьогоднішній день сумарна кількість, яка сформульована в заявках польських роботодавців на найближчі 2018-2019рр., – 1,7 млн. працівників. В той самий час число працівників, тим більше кваліфікованих, в Україні стрімко скорочується. Інвестори, яким дістало мужності створити виробництво на нашій території, стикаються з величезною проблемою – неспроможністю набрати робочий кваліфікований персонал. Ці питання повинні бути в центрі уваги за стандартами національної демографічної, економічної безпеки. Бо сьогоднішні тенденції дуже серйозно загрожують майбутньому.

Розрахунки підтверджують, що в разі, коли вітчизняна економіка й надалі буде розвиватися як агросировинна, для забезпечення життєдіяльності українського народу буде потрібна така кількість робочих місць, яка дасть можливість проживати на території України максимум 15-20 млн. чол. Тобто агросировинна економіка не спроможна підтримати навіть нинішню кількість робочих місць, не говорячи вже – забезпечити збільшення. Для життєдіяльності людей нашої держави, нашої території це може мати дуже неприємні наслідки.

Тут 5% констатації і 95% пропозицій величезної кількості структур громадянського суспільства, бізнесу, Національної академії наук України.

Ми намагаємося довести цю сконсолідовану позицію українського бізнесу до влади. Вона сформована в документі, який був прийнятий наприкінці минулого року і називається «Платформа економічного патріотизму: невідкладні заходи».

Буквально декілька пріоритетів з «Платформи». По-перше, це необхідність підняти якість системи державного управління. Я вимушений констатувати, що сьогодні ми спостерігаємо безпрецедентну деградацію інститутів влади, як професійну, так і з точки зору державницьких

позицій тих, хто працює в цій системі. Нас називають за кордоном «державою виконуючих обов'язки», я чую це від наших партнерів. Не може такого бути в зрілій державі, щоб біля року не було голови правління Національного банку чи міністра охорони здоров'я, міністра АПК – галузі, яка сьогодні є локомотивом української економіки. Або державних корпорацій, починаючи з Укрзалізниці. Додамо сюди державну службу зайнятості, державну фіскальну службу... І цей перелік можна продовжувати. Виникає питання, що, в державі немає сучасних підготовлених кадрів? Я думаю, це не так, вони є. А причина банальна – постійні торги за портфелі. Така низькопробна конкуренція за доступ до ресурсів, до інтересів тієї чи іншої політико-олігархічної групи, і роками, місяцями рішення про призначення не приймається. А потім ми дивуємося, чому в державі немає програм і стратегій розвитку. Вони не можуть навіть з'явитися априорі, хто їх буде готувати, ті, хто прийшов на час виконувати обов'язки?

Нас все частіше запитують наші партнери: українці, де ваші програми, де передбачені домашні завдання, де ви готові об'єднати зусилля з тим, щоб досягнути конкретного результату? Держава без програм, без чітких стратегій, на основі яких формуються національні інтереси, пріоритети розвитку, в сучасному світі не конкурентоспроможна.

Україна повинна мати стратегію розвитку, яка буде працювати і виконуватися, незалежно від складу парламентів чи назв урядів, як загальнонаціональне стратегічне завдання. Так робили всі держави, які виходили з скрутного становища, тих чи інших системних криз. Але відповідальна, вільна від корупції, чесна, системна, професійна влада – ось запорука правильного розвитку подій.

Повернемося до «Платформи». Не може бути український виробник конкурентоспроможним, коли НБУ затверджує облікову ставку 17%, а Центральноєвропейський має 0,25% річних, в шістдесят разів менше. Навіть за таким показником однозначно зрозуміло, що конкурентоспроможність не буде забезпечена, тим більше коли йдеться про довгострокові системні програми, де необхідні ресурси з відповідними економічними умовами рентабельності, прибутковості, окупності інвестицій тощо. Ми вимагаємо, щоб уряд, Національний банк, парламент в решті решт зібралися разом і з урахуванням пропозицій експертів розробили відповідну програму дій з

поступового покращення доступу до фінансових ресурсів – так, як роблять всі держави в світі.

Трудові ресурси. В квітні ми будемо розглядати разом з урядом в рамках соціального діалогу з роботодавцями і профспілками питання збереження і розвитку трудового потенціалу. Ми хотіли би підтримки ВРУ, щоб відбулося спеціальне цільове засідання уряду разом з парламентом, щоб Україна поступово формувала свої засади міграційної політики, збереження і розвитку трудового потенціалу. А конкуренція на ринку праці дуже зростає, відомо, які стимулюючі заходи створюють для українських фахівців і робітників в інших державах – Словаччині, Чехії, Балтії тощо. Формування в Україні хорошого сучасного промислово-підприємницького лобі, незалежно від політичного кольору, фракції, групи – це загальнонаціональне завдання, бо питання, як кажуть в науці, має значення не тільки з точки зору конкретних результатів, ми вже виходимо на рівень того, що називають точкою неповернення. Всі розуміють, наскільки це серйозна загроза, починаючи з кадрів, вміння працювати, конкурувати, спираючись на інтелектуальну складову, продукцію з високою доданою вартістю.

Для нас дуже важлива співпраця з міжнародними структурами, ми працюємо за різними напрямками, включаючи складові громадянського суспільства в цілому, угоду про асоціацію України та ЄС. Але на фоні стомленості, деякого розчарування, навіть роздратування по відношенню до України, дуже важливо, щоб наші партнери, крім проблем, бачили, що в Україні все ж таки формується така серйозна складова, як громадянське суспільство, з яким необхідно вести діалог. І мова йде не про декларативні, а про конкретні програмні речі.

Недавно у мене була цікава зустріч, дискусія з деякими дуже серйозними повноважними представниками ЄС. І вони прямо і відверто сказали наступне: «Невже ви не розумієте (мається на увазі Україна), що за останні роки ваші меседжі, які лунають у всьому світі, по суті повторюються. Вони сформовані з трьох позицій. Перша – ми захищаємо світ від агресора (і це правда), друга – дайте нам летальну зброю, третя – дайте нам кошти. Світ стомився це слухати, світ чекає, що Україна проголосить – ось наша програма, ось наша стратегія розвитку, тут наше місце, саме виходячи з цього, ми пропонуємо вам співпрацю і хочемо разом досягнути конкретних результатів». Ні, немає в Україні чіткого порядку денного ні в середині держави, на ні міжнародній арені.

І нам вже всі прямим текстом кажуть, будь-ласка, запропонуйте, що ви хочете? Чи то програми з адаптації стандартів, технічних регламентів, що вимагає серйозних ресурсів, бо це по суті модернізація. Чи програма оновлення і модернізації окремої галузі, наприклад, «Укрзалізниці», де рухомий склад морально і фізично зношений за 80%. Чи програма з підйому системи охорони здоров'я, такої програми немає.

Такий підхід в сучасному світі, в ЄС зрозумілий, це мова сучасної розвинутої держави. Може, тоді й розмова про фінансову допомогу виглядала б простіше, не як постійні ходження по світу з простягнутою рукою...

Мріяти, що хтось просто так буде давати ресурси – марна справа, для нас це питання одне із найважливіших, яке стикується знову ж таки з ефективністю інститутів влади, з її спроможністю задіяти чинник державно-приватного партнерства. Необхідно вийти на серйозний програмний підхід, якій розуміють наші партнери, з точки зору адресності, пріоритетності, ефективності використання ресурсів. Саме такі принципи мають бути покладені в основу того, що ми називаємо реформами. Нажаль, нинішні реформи не підкріплені ні ресурсами, ні програмами, ні кадрами, ні контролем результатів, ні персональною відповідальністю. Цю ситуацію також необхідно змінювати.

Думаю, названі теми ми будемо вважати першочерговими для опрацювання в 2018 році. Переконали, що потужна спільнота промисловців, підприємців та роботодавців, всього громадянського суспільства досягне успіху у вирішенні цих непростих завдань.

УГОДА СТАЛА ЧИННОЮ: ЩО ЗМІНИЛОСЯ?

2017 рік став дуже знаковим у сенсі подальшої поглибленої співпраці України та Європейського союзу – були завершені процедури ратифікації політичної та економічної частин Угоди про асоціацію, запроваджений безвізовий режим з ЄС, виконалося два роки запровадження зони вільної торгівлі Україна – ЄС. Європа значно збільшила обсяг допомоги Україні і активно залучилася до реформ. Але чи призвели такі доленосні рішення до ефективних результатів, економічних зрушень, покращення життя людей?

«Завершення ратифікації Угоди про асоціацію України та ЄС – це не фініш, а, скоріше, початок складного та тривалого процесу виконання Україною власного домашнього завдання з встановлення на нашій землі стандартів верховенства права, демократії, розбудови конкурентоспроможної економіки, високої якості життя людей. Рухатися цим шляхом треба системно, не втрачаючи темпів, об'єднуючи зусилля влади, бізнесу, наукових кіл та громадськості, створюючи преференції для експортерів та виробників продукції з високою доданою вартістю. На жаль, ми не виконуємо наших зобов'язань з адаптації до стандартів і регламентів ЄС, і навіть наші партнери з Євросоюзу неодноразово висловлювалися з цього приводу», – наголосив президент УСПП Анатолій Кінах.

Короткі підсумки Угоди такі. Торгівля України з ЄС становить 41,1 % від загального обсягу зовнішньої торгівлі країни, а за перше півріччя 2017р. експорт в Європу зріс на 22,8% порівняно з аналогічним періодом минулого року. На жаль, більшу частку експорту складає продукція сировинного типу (агропромисловий комплекс, харчова група, метали), однак за 9 міс. на 22,4 % зріс експорт машинобудування.

Експерти УСПП і Української асоціації зовнішньої політики вважають (такі висновки були зафіксовані на круглому столі в УСПП), що необхідно домагатися розширення безмитних квот по групам товарів, які є пріоритетними для українських виробників. Потребує доопрацювання експортна стратегія України, яка повинна надати виробнику сучасну експортну інфраструктуру, лібералізувати валютне регулювання, відкрити доступ до кредитних ресурсів. В державі має бути створений єдиний урядовий центр євроінтеграції, який має залучати до своєї роботи представників науки та громадськості. В короткі терміни має бути розроблена програма адаптації українського законодавства до європейського, коректив та суттєвого оновлена потребує план заходів з виконання Угоди про асоціацію України та ЄС.

Резолюція круглого столу направлена у ВРУ, КМУ, МЕРТ, МЗС, представникам профільних асоціацій та організацій.

УГОДА – ЦЕ НЕ ПЕРЕЛІК ЗОБОВ'ЯЗАНЬ, ЯКІ ВЗЯЛА НА СЕБЕ УКРАЇНА, ЦЕ МІЖНАРОДНИЙ ДОГОВІР

Голова Української асоціації зовнішньої політики Володимир Хандогій

Якщо ми можемо говорити про якісь досягнення української зовнішньої політики, то за останній період це, безумовно, підписання і

ратифікації Угоди про асоціацію Україна і ЄС та запровадження безвізового режиму з Європою. Але парадокс полягає в тому, що досягнувши цієї високої мети, українська сторона загальмувала процес, а саме – імплементації цієї угоди. На сьогоднішній день вона виконана на 15%.

Якщо пан Х. Мінгареллі говорить про 10-11% виконання, то навіть українська сторона визнає (при всій умовності процентного підходу), що угода реально не виконується, а стоїть на місці. На мій погляд, головна причина полягає в тому, що в країні відсутній механізм імплементації угоди і моніторингу цього процесу.

«Якщо говорити мовою дуже умовної статистики, то за минулий рік Верховна Рада виконала свої євроінтеграційні зобов'язання на 30%, уряд на 42% і центральні органи виконавчої влади – на 50%. Це означає, що загалом Україна з виконання Угоди про асоціацію просунулася на 41%», – заявила віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Іванна Климпуш-Цинцадзе під час конференції «Підсумки імплементації Угоди про асоціацію між Україною і Європейським Союзом за 2017 рік та подальші плани» 23 лютого.

Наприклад, в Грузії і Молдові діє урядова система моніторингу угоди. Безумовно, не можна сказати, що в нас ніхто не займається моніторингом. Так, представники громадянського суспільства, журналісти «Європейської правди» започаткували модуль

моніторингу, можна кожного дня подивитися, де ми знаходимося. За даними ЄП, кількість зобов'язань складає 864, виконано 112.

Угода – це не перелік зобов'язань, які взяла на себе Україна. Це міжнародний договір, в якого є сторони, в тому числі – ЄС і держави-члени. Як і будь-який договір, він передбачає взаємні зобов'язання, і процес моніторингу має відслідковувати, що зробила або не зробила й друга сторона. Нам абсолютно необхідно виходити з пропозиціями – чого ми чекаємо від партнерів, з чим в їх діях ми не погоджуємося, де ми бачимо прогалини, певну несправедливість по відношенню до України.

НАСТАВ ЧАС СПРАВ

Головний науковий співробітник Національного інституту стратегічних досліджень, доктор економічних наук Олександр Шаров

З першого вересня 2017 р. Україні не в межах угоди, а додатково, надані нульові квоти по імпорту певної продукції сільськогосподарського виробництва і промислових товарів. Однак всі знають, що в бізнесі

просто так нічого не буває. Квоти стосуються таких товарів, як мука, борошно, томати, виноградний сік – того, що потрібно самим європейцям. Що стосується промислових товарів, головним чином це мінеральні добрива, але є трохи обладнання, навіть відеокамери, телевізійне обладнання. Я сумніваюся, що ми можемо скласти конкуренцію в цій групі. Це жест доброї волі, нічого не дає нам особливо, нічого не вимагає від них, але вони його демонструють.

Що стосується квот, хочу звернути увагу на один момент. Щоб нам збільшили квоти, ми звертаємося до українського уряду. Однак треба більше довіряти партнерам в Європейському союзі, пояснювати, що буде вигідно їм, якщо вони звернуться до Єврокомісії, до своїх урядів, щоб нам збільшували квоти. Таке треба робити на виставках, на ярмарках, презентуючи себе, тут є багато справ економічним дипломатам. Діючи таким чином, як кажуть, на два фронти, можна бути доволі успішними.

Щодо безпосередньо тих новел, які введені з 1 вересня – вони стосуються кількох секторів нашої економіки, перш за все, це енергетика.

Нам пропонується спільна робота з інтеграції електроенергетичної системи, розвитку ринків, підвищення енергоефективності та енергозбереження. Така робота зрушить з місця тільки тоді, коли буде конкуренція та розвиток енергетичних ринків.

З транспортом велика проблема. Пан Мінгареллі звертав увагу, що в галузі транспорту у нас взагалі не прийнято жодного нормативного акту, який був запланований за останні два роки. Він говорив про річковий транспорт, і це є сигнал, що європейці зацікавлені у його розвитку. Йшлося про морський транспорт, нова Морська доктрина вже два роки знаходиться в КМУ, але документ не рухається.

Про автотранспорт я не говорю, тому що всім зрозуміло, що реалізувати статус транзитної держави дуже важко. Європейці знову звертають увагу, що потрібно адаптувати норми і закони. Але на сьогоднішній день є проблеми, чи нам продовжать сертифікати на рух Європою вантажівок, тому що ми знову не справилися з тим, щоб через ВРУ пройшли документи по приладам контролю швидкості. От таке, здається, дрібне, але зачіпає дуже важливі проблеми.

Сільське господарство. Як і в рибальстві, морській політиці, хотів би виділити один момент. Європейці наголошують, що потрібно розвивати не просто виробництво. Дуже важливий момент стратегії – розвиток сільських, прибережних громад. В Європі сільська економіка – це не лише господарство, а й розвиток територій. У нас звертають увагу, скільки ми виробляємо зерна, скільки ми його експортуємо, а при цьому села наші вмирають. Це не є європейський підхід. Те саме на річках. Справа в тому, що такі соціально-господарські проблеми повинні вирішуватися комплексно, щоб розвивалося виробництво, територія, населення тощо. Тут нам дуже важливо ретельно перейняти

європейські норми і європейський досвід.

Захист прав споживачів. Потрібно звикати до того, що європейські норми, європейські правила ведення економіки передбачають діалог із споживачами. Тиск з боку споживачів буде все більше і більше, це повинен бути рівноправний партнер виробників. Потрібно досконаліше вивчати європейське законодавство, і перед тим, як пропонувати закони, їх потрібно узгоджувати з нашими діловими колами, з європейськими партнерами, з споживачами.

Є одна проблема ментального характеру. Ми вирішили, що підписавши угоду з ЄС, ми отримали нового «старшого брата». І так намагаємося поводитися. Ми нібито молодший брат. Він нам повинен щось дати просто так.

Але це не так, це не старший брат, це більш досвідчений і більш багатий партнер. Він конкурент, він бачить, де його інтерес, а де наш. І він підходить до нас саме з такої з точки зору. Ми увесь час і з лісом-кругляком теж попадаємо під букву закону. Ми говоримо, що нам забороняють експорт, а вони в себе забороняють вирубати ліси. Якщо ми хочемо вирішити проблему, щоб у нас було більше лісу, потрібно як в Польщі – заборонити промислового вирубки. Отже, треба або не підписувати, або думати, коли підписувати, або зараз вирішувати так, як в Польщі. Свого виробника, не забороняючи експорт, треба підтримувати податковими пільгами. І в кожному конкретному випадку шукати конкретний механізм.

Тобто Угода не є чимось статичним, вона потребує роботи і змін щодня, вона потребує аналітики, вона потребує добрих мізків.

Вистачить думати, що нам хтось щось винен. Ніхто нікому нічого не винен. Як казав колись Черчилль, правда, з іншого приводу, прийшов кінець простих розмов, настав час справ.

ПЕВНІ ПОЛОЖЕННЯ УГОДИ ЩОДО ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ ТРЕБА

З'ЯСУВАТИ ТА ПЕРЕГЛЯНУТИ

Директор Інституту економіко-правових досліджень НАН України Володимир Устименко

Перспективний розвиток вітчизняної економіки є можливим лише за умов інтеграції у міжнародні економічні процеси, приєднання до європейських

інституціональних утворень, серед яких провідне місце посідає Європейський Союз.

Минув певний час з моменту прийняття Угоди про асоціацію між Україною та ЄС (далі – Угода), норми якої застосовуються у різних сферах суспільних відносин, і наразі актуалізувалася

потреба у з'ясуванні та попередній оцінці результатів реалізації положень Угоди.

Слід визнати, що успіхи досягнуті, але вони не є масштабними. Про це можуть свідчити незадовільні показники імпорту та експорту товарів між Україною та ЄС у бік зростання саме імпорту. Зокрема, за період з 2014 р. по 2016 р. динаміка дефіциту поточного рахунку платіжного балансу становила: в 2014 р. – 4,6 млрд дол США; 2015 р. – 1,7 млрд дол США; 2016 р. – 5,5 млрд дол США. Невтішною є ситуація і у першому півріччі 2017 року, оскільки дефіцит поточного рахунку платіжного балансу в II кварталі 2017 року становив 2,1 млрд дол. США (за відповідний період 2016 року – 1,8 млрд дол. США).

Додатково з 2014 р. по кінець 2016 р. спостерігається стрімке зниження прямих інвестицій в Україну, а саме з 53,7 млрд дол США до 36,5 млрд дол США. Лише за 8 місяців 2017 року спостерігається незначне зростання прямих інвестицій у розмірі 38,5 млрд дол США.

І це в той час, коли, починаючи з 1 січня 2016 року, у режимі «тимчасового застосування» було запроваджено положення Угоди у частині розвитку зони вільної торгівлі і, відповідно, мав би бути отриманий значущий для економіки позитивний ефект. Звісно, позитивні перетворення присутні, проте динаміка економічних показників свідчить про протилежне.

Невтішні статистичні дані свідчать про те, що існують певні економіко-правові фактори, які стримують вельми потужний потенціал Угоди. Серед таких факторів, можна, насамперед, виокремити:

- низьку активність законотворчої роботи з імplementації правових актів ЄС до законодавства України;

- низький рівень відкритості ринків збуту на території ЄС для вітчизняних суб'єктів господарювання, що зумовлюється незначними обсягами безмитних квот по групам товарів, які є пріоритетними (з одночасною заборобою доступу на ринок ЄС по тим групам товарів, які є стратегічно важливими для розвитку експорту власних товаровиробників);

- наявність у тексті Угоди положень, реалізація яких створює певні ризики для національних економічних інтересів;

- істотні зміни, що відбулися у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації та подальшою окупацією територій АРК та окремих районів Донецької і Луганської областей.

Перш за все, неприйнятними є темпи як адаптації законодавства України до права ЄС, так і деталізації положень Угоди у національних нормативно-правових актах.

Зокрема, Україна мала імplementувати до національного законодавства близько 350 актів права ЄС і з них 180 актів – до кінця 2017 року. Чи вистачило можливостей та ресурсів у держави для виконання такого значного обсягу правотворчої роботи? Звітні дані свідчать, що ні. Президент України вважає, що тільки 15% від запланованих обсягів роботи в цій царині виконано.

Моніторинг виконання Угоди за 2016 рік показує, що у відповідному періоді із запланованих 126 директив ЄС було імplementовано до національного законодавства лише 36, при цьому повністю лише 23.

Втім досвід окремих країн-членів ЄС переконує в тому, що процес адаптації національного законодавства може відбуватися значно швидкими темпами та на більш якійсній основі. Зокрема, показовою слід визнати практику правотворчої роботи у Республіці Польща, де парламент та інші органи державної влади, починаючи з 2000 року, ухвалювали близько 70-90 нормативно-правових актів на рік. І у 2004 році, коли Республіка Польща набула повноправного членства у ЄС, обсяг неімplementованих актів ЄС у національне законодавство дорівнював 2,9%.

В той же час слід визнати, що досить важливим фактором активізації правотворчої роботи виступає мотивація та зацікавленість держави у пришвидшенні процесів модернізації законодавства України з урахуванням положень актів ЄС та Угоди.

Слід наголосити, що Польща на етапі асоційованого членства прагнула прискорити процес імплементації актів права ЄС у національне законодавство, переслідуючи цілком конкретну мету – набуття статусу члена ЄС. І це було чітко зафіксовано у статтях Угоди про асоціацію. Такий же підхід було дотримано в Угоді про асоціацію між ЄС та Республікою Угорщина, а також і з іншими східноєвропейськими країнами.

Проте по відношенню до України використано інший підхід, який без перебільшення можна визнати дискримінаційним. Зокрема, у Преамбулі Угоди міститься недвозначне положення про те, що «ця Угода не визначає наперед і залишає відкритим майбутній розвиток відносин Україна – ЄС». Непослідовністю вирізняється і політика окремих країн-членів ЄС, що ще більше ставить під сумнів ясність та однозначність майбутніх відносин з ЄС. Зокрема, мова йде про рішення парламенту Королівства Нідерландів щодо сприйняття України виключно у статусі асоційованого члена і за умови, що асоціація з Україною не буде пов'язана з членством України в ЄС.

Навряд чи ці обставини можна визнати такими, що можуть виправдовувати Україну у пасивності дій з імплементації актів права ЄС. Але не позбавляє сенсу критично підходити до аналізу обраного ЄС підходу до вибудовування відносин з Україною на майбутнє. Додатково критичне сприйняття Угоди посилюється фактом визнання експертами її істотного відхилення за змістом від «стандартних» текстів аналогічних Угод про

асоціацію з Республіками Грузія та Молдова у бік більш жорсткого регулювання різних аспектів співробітництва.

Змінити ситуацію на краще можна було б у разі залучення України до роботи інституцій ЄС та попереднього інформування України про підготовку нових законодавчих актів у ЄС.

Адже наразі Україна, не перебуваючи у складі інституцій ЄС, жодним чином не може впливати на законодавство, що приймається у ЄС і яке в подальшому повинно бути імplementовано у національне. Втім, така ситуація не є характерною для всіх країн, що мають статус асоційованого члена. Наприклад, ЄС консультиється з країнами Європейської асоціації вільної торгівлі (Ліхтенштейн, Ісландія та Норвегія) при розробці актів європейського законодавства. До речі, положення про обов'язковість проведення таких консультацій передбачене Угодою про Європейський економічний простір, у ст. 1 якої зазначається, що даний документ є «угодою про асоціацію».

Важливим каталізатором роботи з імплементації актів права ЄС та, відповідно, положень Угоди до національного законодавства могло би бути закріплення у тексті самої Угоди механізму попереднього інформування України про підготовку нових законодавчих актів у ЄС. В Угоді лише фрагментарно згадується про інформування України щодо санітарних та фітосанітарних заходів, а також публічних закупівель.

Стимування імплементації Угоди зумовлюється й несистемною роботою парламенту та уряду України. Зокрема, починаючи з 2012 року, КМУ не було розроблено жодного річного плану роботи з реалізації Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства ЄС, затвердженої ВРУ на рівні окремого закону. У зв'язку з цим відсутня і звітність щодо стану реалізації програми адаптації, отриманих результатів, подальших шляхів щодо гармонізації законодавства України з правом ЄС тощо.

У зв'язку з цим слід погодитися зі слова голови Представництва ЄС в Україні Х. Мінгареллі про те, що саме парламент і уряд мають відігравати ключову роль у питанні імплементації Угоди.

До цього процесу має бути залучена і Національна академія наук України, як це, наприклад, відбувалось у Румунії. Зокрема, у 2000 році за підтримки ЄС було створено

спеціальну установу – Європейський Інститут, до складу якого увійшли науковці. Основним завданням цього Інституту було визначено надання кваліфікованої допомоги парламенту та уряду Румунії в оцінці впливу законодавства ЄС на різні галузі економіки, а також здійснення автентичного перекладу актів законодавства ЄС.

Існує досвід плідної співпраці науковців НАН України з урядом України щодо аналізу та оцінки Угоди про асоціацію ще на проектному етапі. Однак визнаємо, не завжди вдавалося переконати високопосадовців у потребі дотримання виваженого підходу до формулювання змістовної частини Угоди саме таким чином, щоб було закладено підвалини для відстоювання національних економічних інтересів.

У підсумку, на превеликий жаль, ефективність Угоди саме для вітчизняної економіки залишається незначною, а інтереси національних товаровиробників – недостатньо захищеними.

Зокрема, умови про зону вільної торгівлі (ІУ розділ Угоди) мали б передбачати відкриття доступу для вітчизняних суб'єктів господарювання до ринків збуту товарів на території країн-учасниць ЄС. Втім, фактично Україна отримала обмежений доступ до європейського ринку. Вітчизняні товаровиробники можуть поставляти певну кількість товару за нульовими митними ставками, але із перевищенням такого обсягу мають сплачувати мито.

За даними МЕРТУ, доступ на ринок ЄС відсутній для таких груп товарів, як яловичина, молоко, вершки, сухе молоко, вершкове масло, свинина тощо. Проте встановлені річні квоти на безмитний експорт дозволених груп товарів вичерпуються майже за півроку. Наприклад, станом на липень 2017 року Україна повністю вичерпала річні квоти на безмитний експорт до країн-членів ЄС за дев'ятьма групами товарів, зокрема меду, цукру, круп і борошна, оброблених томатів, виноградного і яблучного соків, курятини, а також зернових – пшениці, кукурудзи і ячменю.

Звісно, неможна залишити без уваги той факт, що влітку 2017 року парламент ЄС проголосував за тимчасові торгові преференції для України, які передбачають збільшення квот на безмитну

поставку по окремим групам товарів. Проте це не вирішує існуючі проблеми по суті, оскільки такі преференції встановлюються лише на 3 роки та рішення ухвалюється із урахуванням власних економічних інтересів ЄС. Зокрема, так і не вдалося дійти консенсусу щодо підвищення обсягів безмитних квот на українську пшеницю та томати.

І саме домінування протекціоністських настроїв з боку ЄС є одним з ключових факторів, який негативно впливає на торговельний баланс між Україною та ЄС.

Проте, коли Україна намагається реалізувати захисні механізми щодо власних галузей економіки, то це сприймається офіційними органами ЄС як порушення вимог про неприпустимість торговельних бар'єрів.

Показовим є приклад, пов'язаний з впровадженням Україною з 1 листопада 2015 року мораторію на експорт деревини у необробленому стані (зокрема, лісу-кругляка). Такі обмежувальні заходи були зумовлені тим, що у 2015 р. такий експорт приніс українській економіці лише 345 млн дол. валютних надходжень, або 0,9% загальної виручки від експорту. Проте ця цифра абсолютно непорівняна із масштабом втрат: за оцінками експертів, безконтрольна вирубка лісів призвела до зменшення показника лісистості з 16% у 1996 р. до 11% у 2015 р. Для досягнення оптимального рівня лісистості у 20% в Україні на сьогодні треба висадити нових дерев на території площею близько 2,5 млн га.

На жаль, з невідомих причин ЄС не бере до уваги досвід інших країн з аналогічного питання. Так, у Канаді на законодавчому рівні заборонено експорт необробленої деревини, і саме ця принципова норма знайшла відображення в Угоді про вільну торгівлю між Україною та Канадою.

Цікавим є і те, що у внутрішній політиці ЄС притримується зовсім іншої оцінки процесів, пов'язаних зі знищенням лісових ресурсів. Зокрема, Польща, Словаччина та Румунія, зазнавши аналогічну проблему, припинили промислове вирубування лісу в Татрах і Карпатах. Більше того, Угорщина, Румунія, Австрія та Словаччина надають державну підтримку у придбанні української деревини шляхом надання дотацій фірмам, які поставляють необроблену деревину в їхні країни. Зокрема, така дотація надається в розмірах від 25 євро за 1 куб. метр (Угорщина, Румунія, Словаччина) до 30 євро за

1 куб. метр (Австрія).

У світлі зазначеного захист національних економічних інтересів постає чи не найголовнішим завданням сучасних торговельних відносин між Україною та ЄС. При цьому, як було представлено, переважають захисні механізми з боку ЄС. Зокрема, важко пояснити додатковий приклад нерівноцінності положення сторін Угоди, коли закріплюється положення про пряму заборону будь-якого виду експортних субсидій на сільськогосподарські товари, призначені для вивезення (ст. 32-1). В той час як ст. 40-1 Угоди передбачає положення про те, що ЄС зберігає за собою деякі права на субсидії в односторонньому порядку.

На жаль, прикладів, які демонструють приховані ризики Угоди для економічної системи України, можна навести чимало. Один з них – зустрічні зобов'язання України та ЄС щодо зняття обмежень на вільний рух капіталів у межах політики лібералізації.

Окрім позивних зрушень, такі заходи здатні створити вкрай негативні наслідки для економіки України. Зокрема, за підрахунками експертів, щорічно з України в середньому виводиться 11-12 млрд дол. США. З цієї суми тільки у вигляді податку на прибуток щорічно мало б сплачуватися близько 2 млрд дол. США або (за нинішнім курсом 52 млрд грн). Це майже 7% від усіх доходів Державного бюджету України на 2017 р. і приблизно минулорічний бюджет Міністерства оборони України.

Загалом, у межах Угоди мають бути напрацьовані більш адекватні заходи, спрямовані на запобігання виникненню негативних наслідків лібералізації руху капіталів. Особливо слід зважити на думку експертів ООН про те, що саме лібералізація руху капіталів та фінансів, заохочувана торговельними угодами, сприяла швидкому поширенню кризи у 2008–2009 рр.

Можливо, саме під впливом цих та інших обставин МЕРТОМ розглядається доцільність обговорення питання перегляду Угоди в частині зони вільної торгівлі з ЄС. У будь-якому разі внесення таких змін додатково

актуалізується геополітичними, економічними, правовими, соціальними тощо особливостями сучасного стану України, зумовленого військовою агресією РФ та окупацією окремих територій.

Угода передбачає можливість здійснення огляду досягнення цілей у будь-який час за взаємною згодою Сторін (ч. 1 ст. 481). Це дає підстави для більш якісного перегляду змісту Угоди із врахуванням потреби у її доповненні окремою главою, присвяченою форс-мажорним обставинам.

Очевидним є факт того, що із початком військової агресії з боку Російської Федерації економіка України знаходиться у більш пригніченому стані, аніж у момент підписання Угоди. Відповідно виконання взятих Україною зобов'язань має відбуватися з урахуванням можливостей вітчизняної економіки. Адже у заявлені у чинній Угоді терміни не вбачається можливим забезпечити здійснення суттєвих змін у енергетичному, промисловому, транспортному, сільськогосподарському та інших секторах. Тим більше, що мають бути переглянуті як обсяги, так і джерела фінансування проектів у згаданих секторах економіки з істотним збільшенням фінансових надходжень з боку фондів ЄС.

Додатково слід виходити з того, що наявність в Угоді глави про форс-мажорні обставини значно спростить дії сторін у неординарних ситуаціях, які можуть виникати у майбутньому з відповідною економією часу та коштів.

Вважаю, що розробка змін та доповнень до міжнародних угод, якою слід визнати Угоду про асоціацію, повинна здійснюватися за активної участі Національної академії наук України, Українського союзу промисловців і підприємців, Торгово-промислової палати України та інших органів, установ та організацій, що дозволить всебічно оцінити нові зміни, максимально врахувати інтереси вітчизняних суб'єктів господарювання та забезпечити належні гарантії захисту їх прав та законних інтересів. При цьому місія наукової спільноти полягає у сприянні формування соціально справедливого, побудованого на паритетних економічних засадах з урахуванням принципу верховенства права стратегічного вектору розвитку держави в умовах євроінтеграції.

ЗМЕНШЕННЯ ПОРТОВИХ ЗБОРІВ ЗБІЛЬШИТЬ ЕКСПОРТ НА МІЛЬЙОНИ ДОЛАРІВ В РІК

Портові збори в Україні значно вищі, ніж в інших портах регіону та в конкуруючих експортних портах світу. Хоча КМУ прийняв рішення про зниження зборів на 20% (з січня ц.р.), ставки в 2-3 рази перевищують існуючі в інших міжнародних інфраструктурних об'єктах. До того ж, загалом вітчизняні порти України отримують дохід від 14 до 20 зборів, тоді як середній показник у світі – 10, а в Європі – максимум 5. Поза тим, їх зниження матиме відчутний економічний ефект: доходи від експорту зростуть на мільйони доларів в рік. Про це йшлося на круглому столі «Зниження портових зборів як необхідна умова підвищення конкурентоспроможності українського експорту та розвитку економіки» в УСПП.

Представники галузевих асоціацій, експертних організацій, Мінінфраструктури та Світового банку обговорили шляхи підвищення конкурентоспроможності українських морських портів за рахунок здешевлення вартості логістики у сфері морських перевезень.

Президент УСПП *Анатолій Кінах*

Портові збори – це питання інфраструктурної та інвестиційної політики в цілому, адже низька конкурентоспроможність в Чорноморсько-Азовському басейні не може бути вирішена тільки за рахунок одного-двох кроків в даному напрямі. Також це стосується прозорості використання коштів з прибутку, що мали б іти на модернізацію портів, як це робиться у всьому світі

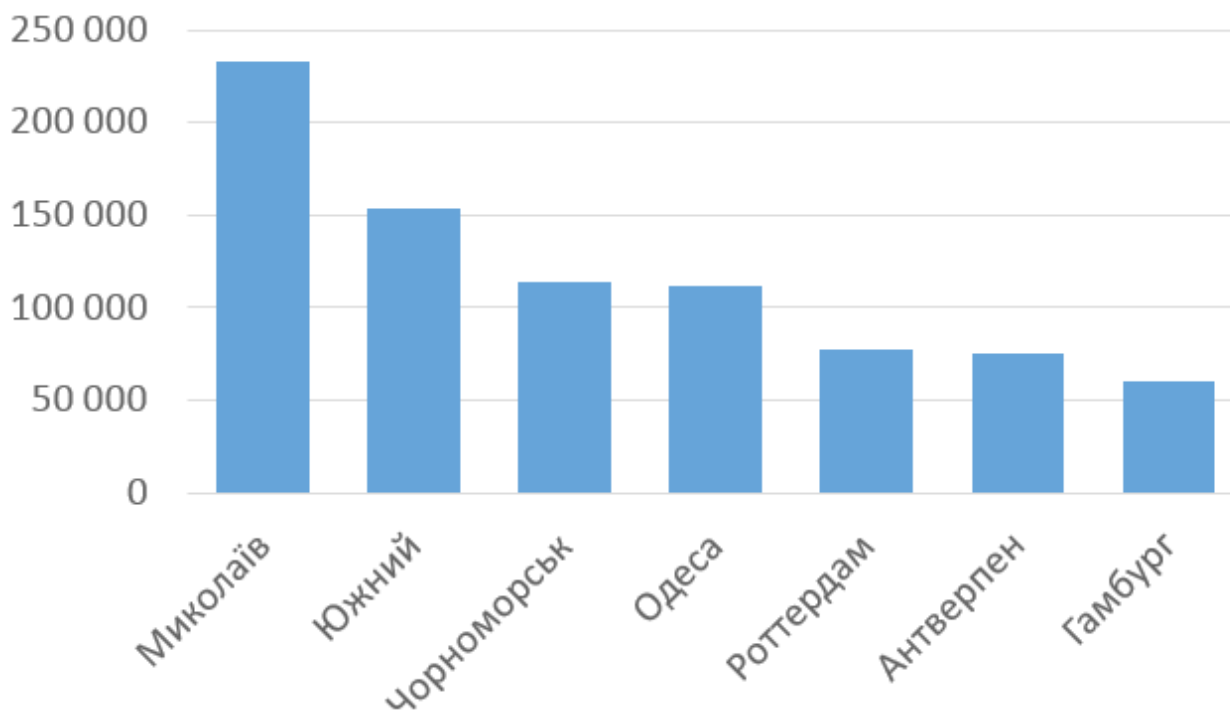

Експерт проекту IFC «Реформування інвестиційного клімату в Україні» (Група Світового банку) Едвард Лейнг розповів, що, за оцінкою Всесвітнього економічного форуму, якість портової інфраструктури України помітно поступається у міжнародних рейтингах позиціям основних конкурентів в Чорноморсько-Азовському басейні. Відповідно до індексу ефективності логістики, що формується Світовим Банком, Україна у 2016 році зайняла 80-е місце зі 160 країн (у 2014 році – 61). При цьому витрати українських експортерів в портах вищі, ніж в інших країнах світу, на 20 доларів за тону.

Найгіршими критеріями, за якими формується індекс ефективності логістики в Україні, визначено: низька ефективність митного та прикордонного контролю, незадовільна транспортна інфраструктура та якість логістичних послуг, складність процесу організації транспортування товарів за конкурентоспроможною ціною.

За розрахунками, зниження портових зборів на 63% може призвести до збільшення доходу від експорту на 93 млн. доларів в рік, і, враховуючи інтеграцію цих коштів в економіку, сума може складати навіть 166 млн. доларів щорічно.

Представники групи Світового банку наводять наступні цифри. Відправною точкою у кількісній оцінці економічних вигод є поточна середня ставка портових зборів, яка становить 1,47 дол. США за тону. Вона встановлена з урахуванням показників 2016 року: суми надходжень від

* Портові збори за суднозахід суховантажу класу Панамакс (60,000 DWT), дані Світового банку

портових зборів – 198 млн. дол. (4,95 млрд. грн.) та обсягу вантажообігу порту – 131 млн. тонн. Далі перелік основних економічних наслідків запропонованих знижень ставок тарифів для української економіки міститиме:

• **Отримання економікою додаткового доходу.** Портові збори – це ніщо інше, як торговельні витрати, і кожен долар США, на який ми зменшуємо портові збори/торговельні витрати, повернеться в економіку у вигляді більших доходів експортерів або виробників (сільгоспвиробників, гірничовидобувних компаній тощо). Потім почнеться рух цих коштів в економіці у формі: 1) додаткових прибутків та інвестицій експортерів (див. наступний абзац), трейдерів, сільгоспвиробників, гірничовидобувників і інших виробників; 2) додаткових доходів та витрат Держбюджету України завдяки більшій сумі податків, сплачених на додаткові доходи в економіці; 3) додаткових заробітних плат/нижчих цін на імпорт і, отже, витрат/доходів споживачів. Розподіл отриманого додаткового доходу в ланцюзі постачання внаслідок зниження портових зборів залежатиме від структури ланцюга постачання, тобто від ринкової сили учасників ланцюга. Проте в ланцюжку поставок сільськогосподарської продукції, особливо в постачанні зерна, є ймовірність того, що кінцевими бенефіціарами стануть сільгоспвиробники. Торгівля зерном – це

висококонкурентний сектор, у якому провідні трейдери здатні експортувати не більше 10% від загального обсягу експорту. Це означає, що сила конкуренції «вкладе» додатково зекономлені в ланцюжку поставок кошти в закупівельні ціни. До початку 2016 року експортери українського зерна не отримували відшкодування ПДВ на експортоване ними зерно. Це призводило до додаткових витрат для експортерів, тож вони просто перекладали ці витрати на плечі сільгоспвиробників у формі нижчих закупівельних цін, що відображається значним розривом між внутрішніми та експортними цінами на продовольчу пшеницю. У 2016 році відшкодування ПДВ експортерам відновили, на що відповідно відреагували і ціни: розрив між внутрішніми та експортними цінами суттєво зменшився, і додаткові вигоди від зниження торговельних витрат отримали саме сільгоспвиробники.

• **Додаткові інвестиції та додатковий експорт.** Частина додаткових надходжень, про які йшлося вище, буде використана як для інвестування, так і для вдосконалення операцій в експортних галузях; це підтвердили експортери сільськогосподарської та гірничодобувної продукції, зокрема вони сподіваються інвестувати частину свого додаткового доходу в розширення виробництва. Для точного прогнозування їхніх інвестицій бракує даних, але близько 15%

грошей, що знаходяться в обігу в економіці України, заощаджується та/або інвестується. Тому передбачається, що експортери зазвичай витратять 15% своїх додаткових надходжень на інвестиції.

• **Ефект мультиплікатора.** Мультиплікатор вимірює додаткові доходи в економіці після початкового вкладення капіталу в економіку, – наприклад, від збільшення експортних доходів та додаткової внутрішньої купівельної спроможності. Оскільки «те, що для одного є витратами, для іншого – дохід», то додатковий дохід внаслідок знижених портових зборів спричинить і додаткові витрати в економіці. Більшість дослідників вважають, що зазвичай коефіцієнт мультиплікації (мультиплікатор) приблизно дорівнює 1,5; неважко порахувати із вищенаведених даних, що такий показник можна застосувати і в Україні. Цей мультиплікатор використовуватиметься до додаткових надходжень, про які йдеться вище.

• **Можливий додатковий обсяг вантажообігу в портах.** Наслідком зниження портових зборів може стати збільшення обсягу вантажообігу за рахунок нижчих імпорتنих CIF цін. Щоб відобразити цей варіант, розглянемо два сценарії. «Базовий сценарій» передбачає ВІДСУТНІСТЬ додаткового портового вантажопотоку, а «Сценарій зростання» враховує додатковий вантажопотік. Для цього сценарію ми провели економетричний аналіз даних щодо вантажопотоків кожного порту України та ставок портових зборів у період з 2006 по 2016 роки. У процесі дослідження враховувалась роль не тільки ставок портових зборів, а й інших чинників, що впливають на обсяг вантажообігу, таких, як ВВП, споживчі витрати домогосподарств, ціни на світовому ринку та якість інфраструктури. Аналіз проводився щодо обсягу наливних, навалювальних та загальних вантажів в експортних, імпорتنих та транзитних напрямках. Результати варіювали, але найбільш статистично значущими були ті, що стосуються найважливіших вантажів для України – експорт та транзит навалювальних вантажів. Розрахунки показали, що в разі зменшення портових тарифів на 63% обсяг експорту навалювальних вантажів збільшиться приблизно на 5,6%, а обсяг транзиту – на 6,4%.

Можна відзначити, що хоча зниження ставок на 0,93 дол. за тону (у випадку 63%-го зменшення) видається невеликим, проте загальна вигода у розмірі 166 мільйонів доларів США на рік означатиме отримання українською

економікою значного додаткового обсягу доходу, еквівалентного 0,17% ВВП. Якщо врахувати додатковий вантажопотік у «Сценарії зростання», то загальна вигода зросте аж до 825 млн. дол. США на рік, що означатиме збільшення ВВП на 0,88%.

Нами пропонується встановити ставки портових зборів на основі витрат, припинити практику відрахування прибутку до держбюджету, а економічні інтереси – прибутки експортерів та нижчі ціни для споживачів – повинні превалювати над інтересами АМПУ (Адміністрації морських портів України).

Присутня на заході представник Мінінфраструктури Наталя Ярмоленко заважила, що міністерство врахувало більшість пропозицій Світового банку у своїй методиці розрахунків. Але остання за значенням поступається нормам діючого закону «Про морські порти України», тому наразі відомство готує законодавчі пропозиції в цій частині.

Учасники круглого столу вважають за доцільне затвердити рішенням уряду Стратегію розвитку морських портів до 2038 року, межі територій, акваторій морпортів, порядок компенсацій інвестицій, внесених суб'єктами господарювання у стратегічні об'єкти портової інфраструктури.

Зважаючи, що ставки портів вже були знижені на 20%, пропонується подальше їх зниження на 54%. Це допомогло б виробникам всіх галузей та згенерувало б для економіки України 825 млн. доларів або майже 1% ВВП.

«При подальшому реформуванні системи ставок портових зборів потрібно формувати державну політику, метою якої буде мінімізація вартості торгівлі з Україною, а не отримання прибутку адміністрацією порту», – зазначили присутні.

Ці та інші пропозиції направлені на адресу Кабміну та Мінінфраструктури.

Записала І.Куцюк

АГЕНЦІЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ - МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ БІЗНЕСУ

Директор компанії WBC Лариса Вербицька

В середини лютого УСПП та компанія WBC уклали Меморандум про співробітництво, яке має забезпечити містам, районам, об'єднаним територіальним громадам, областям України ефективний розвиток. Для цього надається підтримка економічному росту та створенню робочих місць, покращенню локального ділового середовища, стимулюванню підприємництва та залученню інвестицій.

Компанія готова надавати консультаційні послуги щодо формування та супроводження проектів за підтримки донорських організацій; організацій, що надають технічну допомогу, та кредитних й інвестиційних програм.

Компанія World Business Club (WBC) має власний 25-річний досвід у створенні та реалізації успішних проектів, залученні інвестиційних коштів та коштів технічної допомоги. Наша мета – створення можливостей, які дозволяють територіям залучати кошти на проекти розвитку.

Саме WBC, як єдине інвестиційне вікно, зібрала професіоналів разом, щоб впроваджувати інноваційні рішення та активно впливати на трансформацію України.

Україні вже доступні програми ЄС: Горизонт-2020 (загальний бюджет 80 млрд євро), Erasmus+ (14,7 млрд євро), COSME (2,3 млрд євро), Креативна Європа (1,46 млрд євро), LIFE (3,4 млрд євро), Pericles 2020 (7,8 млн євро), транскордонні програми, допомога міжнародних фондів та іноземних урядів.

На відміну від бюджетного розподілу коштів,

який здійснюється бюрократичною ієрархією, європейські фондові ресурси виділяються під конкретні проекти в рамках оголошених конкурсів.

Єдине, чому треба навчитися – готувати проекти та управляти ними за європейською методологією.

Реформа децентралізації дає можливості громадам отримувати кошти через створення Агенції регіонального розвитку.

Відповідно до вимог Закону України «Про основні засади державної регіональної політики» для розробки та реалізації проектів регіонального розвитку та отримання фінансування конкретних проектів (як бюджетного походження, так і за рахунок міжнародних фінансових та грантових проектів), відповідні обласні ради та обласні державні адміністрації та інші співзасновники можуть створювати Агенції регіонального розвитку (АРР).

Як організаційно-правова форма для Агенції пропонується установа, засновниками якої будуть відповідна обласна рада та обласна державна адміністрація, а також регіональні громадські організації, об'єднання підприємців, вищі навчальні заклади тощо. Дана організаційно-правова форма відповідає вимогам чинного законодавства України (зокрема, Законом України «Про основні засади державної регіональної політики», «Про об'єднання територіальних громад», «Про співробітництво територіальних громад» та Постанові КМУ «Про положення про Агенцію регіонального розвитку»).

Ми дуже рекомендуємо регіональним відділенням Українського союзу промисловців і підприємців взяти на себе роль засновників АРР. В цьому ми спираємося на підтримку лідера УСПП Анатолія Кінаха. Про це йшлося під час підписання Меморандуму про співпрацю. Думається, що ініціюючи створення або активізацію (якщо вже створено) роботи Агентства регіонального розвитку перед ОДА, регіональне відділення УСПП може започаткувати міцний осередок державно-приватного партнерства, який дозволить багатьом підприємствам відкрити друге дихання, а регіонам за його допомогою – вирішити вкрай актуальні соціально-економічні проблеми.

Така установа, як ААР, має можливість отримувати фінансування від міжнародних

фінансових та донорських організацій, оскільки її управління є незалежним від засновників та здійснюється Наглядовою радою відповідно до мети, цілей та завдань, визначених засновниками в Положенні (установочому акті).

Метою діяльності установи відповідно до установчого акту буде «...сприяння та організація регіонального розвитку, розвитку окремих територій області, громад та їх інфраструктури і відповідного об'єднання для цього організаційних та фінансових ресурсів, які походять як з території області, так і з-поза її меж, сприяння залученню інвестицій та позик, формування позитивного іміджу регіону, покращення інвестиційного клімату у регіоні, розробка та реалізація проектів регіонального розвитку та отримання фінансування для їх реалізації. Агенція не має на меті одержання і розподіл прибутку...».

Вигоди для громади очевидні – підвищення рівня життя в громаді, створення робочих місць і відкриття можливостей для залучення коштів для подальшої модернізації.

Кроки створення Агенції

1 Проведення обговорення концептуальних засад створення APP серед потенційних співзасновників – бізнес, органи місцевого самоврядування, громадські активісти.

2 Рішення відповідних обласної ради та облдержадміністрації щодо участі в заснуванні установи та надання згоди на фінансування витрат на її роботу.

3 Проведення Установчих зборів засновників, на яких:

- підписуються договір про співробітництво між засновниками та установчий акт;
- обирається виконавчий орган;
- визначаються організації та установи, представники яких будуть входити до Наглядової ради;
- формується перший склад Наглядової ради;
- засновники визначаються з майном та коштами, які будуть передані для роботи установи.

Про що варто пам'ятати

Найчастіше запитання: чому програми ЄС мають уточнення 2014 – 2020? Все просто, Євросоюз

функціонує в семирічних стратегічних циклах. Саме для реалізації стратегій і зазначених в них пріоритетів формуються фонди і програми. До 2020 року всі бюджети розписані. Які кошти і на що будуть виділятися, ви можете подивитися на сайті Єврокомісії.

Тому, приступаючи до роботи з дотаційними ресурсами, потрібно скласти стратегію розвитку вашого підприємства, яка за своїм вектору буде збігатися зі стратегічними пріоритетами ЄС. Склавши стратегію, слід приступити до складання мапи (портфелю) проектів, за допомогою яких стратегія буде реалізуватися.

І тільки після цього – до вивчення стратегічних документів європейських фінансових інструментів. Наприклад, програма «Горизонт- 2020» – найбільша європейська програма з бюджетом 80 млрд євро, який розрахований на сім років, регулярно оголошуються конкурси в тому чи іншому напрямку.

Вам достатньо знайти свій напрямок і моніторити оновлення та їх умови. В опублікованих на сайті Єврокомісії конкурсах вказується загальна сума коштів, частина, що виділяється на реалізацію одного проекту, уточнюються правила оцінки проектної заявки, умови вступу, фінансування, кількість партнерів у партнерському консорціумі, умови використання коштів, терміни.

Коли стратегія і проекти готові, вам необхідно буде адаптувати їх до умов поточного конкурсу та подати до розгляду. На це з моменту оголошення конкурсу до початку реалізації у вас буде 2 – 3 місяці. Причому подавати проектні заявки ви можете в різні програми підходящої тематики, просто адаптуючи проект під умови конкурсів.

Заявку подано, що далі?

Як було зазначено вище, задля виключення можливості впливу, ваша заявка буде розбита на кілька частин, кожна з яких оцінить окрема група експертів. Проблема, яку ви вирішуєте, бенефіціари, фінансова частина, цілі проекту – все це буде розглянуто різними групами, які отримали лише власний блок та серійний номер заявника. Підсумкова кількість балів дозволить зрозуміти, чи вийшла ваша заявка в топ-списку проектів, які отримують фінансування. І якщо так, вашу організацію перевірять на предмет здатності проект реалізувати та запропонують підписати грантову угоду.

Додаткові консультації ви можете отримати тут: Verbitskaya.consulting@gmail.com

УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС ОТРИМАВ ФОРПОСТ НА РИНКУ КАНАДИ – UKRAINIAN BUSINESS AGENCY

В Канаді запрацювало створене УСПП представництво українського бізнесу – Ukrainian Business Agency in Canada. Агентство пропонує вітчизняним підприємцям безкоштовні послуги із пошуку партнерів, допомогу із розмитненням товарів в Канаді, зберігання їх на складі, послуги із просування продукції на ринках країни.

З моменту ратифікації Угоди про Зону вільної торгівлі (ЗВТ) між Україною та Канадою представники ділових кіл обох країн знаходяться в пошуку нових форм співпраці. За ініціативою канадських бізнесменів-вихідців з України була заснована неприбуткова організація – UBAiC.

Презентація структури пройшла в УСПП за участі топ-менеджменту ділових асоціацій, окремих компаній, представників малого і середнього бізнесу.

«Угода про вільну торгівлю, підписана між країнами – чудовий механізм для нарощення нашого експорту на північноамериканський континент. Безумовно, треба міцно сприяти просуванню українських товарів на канадський ринок, який, по суті, достатньо «укомплектований». Власне, для цього і створена Агенція. Її запуском завдячуємо групі канадських українців, що стали ініціаторами роботи подібної платформи. Щоб завоювати ринок, потрібна постійна присутність на ньому, маркетингові дослідження, допомога експортерам на початкових етапах», – наголосив президент УСПП Анатолій Кінах.

Представництво в Канаді буде в першу чергу просувати українську продукцію із доданою вартістю – машинобудівну, легкої промисловості

тощо. Адже необхідно не лише нарощувати експорт, але й змінювати його структуру: наразі останній на 63% сировинний. Проте в Канаді є чимало можливостей: до прикладу, туди вже експортуються запчастини для залізничного транспорту.

Наразі обсяг товарообігу між Україною та Канадою не відповідає потенціалу наших виробників та ємності і платоспроможності північноамериканського ринку. Так, двостороння торгівля товарами в 2016р. склала всього 372,6 млн кан. доларів.

За словами президента новоствореної Агенції Сергія Сторчака, її діяльність стане унікальною, адже надаватиме, в тому числі, безкоштовну допомогу українському бізнесу при виході на канадський ринок.

«Ми проводитимемо маркетингові дослідження ніш та оптимальних методів виходу на ринок Канади, плануватимемо загальні та спеціалізовані бізнес-тури, супроводжуватимемо торгові місії тощо. Серед послуг Агенції – консалтинг, логістика, митні процедури, зберігання товарів. Нами забезпечується можливість використання складу у місті Бернабі (провінція Британська Колумбія)», – підкреслив С.Сторчак.

UBAiC вже має доступ до партнерських програм головних північно-американських перевізників, таких як DHL, UPS, FedEx, Canada Post і користується знижкою на їхні послуги. Подібна співпраця ведеться із українськими логістичними компаніями.

Оскільки питання сертифікації продукції є дуже чутливим для українських експортерів, наразі Агентством заплановано налагодити співпрацю з Standards Council of Canada (SCC) задля спільної роботи в сфері оцінки відповідності та сертифікації української продукції.

Офіси організації знаходяться в Торонто та Ванкувері, а також Києві і Запоріжжі. Ukrainian Business Agency in Canada заснована як неприбуткова організація та, по суті, представляє собою групу односторонців. Саме тому запрошує всіх зацікавлених із ділової спільноти долучатись до розвитку проекту та всіляко підтримати його.

Звернутися до UBAiC

www.ubaic.ca

Про нас

Бізнес – можливості

Новини

Блог

Контакти

Поставити запитання

info@ubaic.ca

вул. Ярославська 28,
місто Київ

+38 (067) 798 68 47

ЕКСПОРТНІ ОПЕРАЦІЇ ПОТРЕБУЮТЬ ФІНАНСОВОЇ ТА СТРАХОВОЇ ПІДТРИМКИ

Голова Координаційної ради Українського кредитно-банківського союзу Борис Соболев

Підготовка нормативно-правової бази для створення в Україні системи державної фінансової підтримки експорту ведеться вже протягом 25 років, але вкрай необхідне для країни Експортно-кредитне агентство (ЕКА) досі не працює.

Задля цього неодноразово розроблялися відповідні законопроекти. Перші спроби датуються ще далеким 1991 р. — тоді було прийнято Закон «Про зовнішньоекономічну діяльність», що передбачав страхування експортних кредитів, позичок, контрактів та інвестицій.

Згодом, у 2007 р., в рамках Проекту розвитку експорту, що був профінансований позицією Світового банку, уряд України висунув пропозицію щодо створення та фінансування установи для гарантування експортних кредитів. В цілому, Проект було успішно завершено в 2015 р., проте установу так і не створили.

Потім були законопроекти 2011 р. «Про державну фінансову підтримку експортної діяльності», 2012

р. – «Про державну підтримку страхування та гарантування експорту», але й вони не були втілені в життя.

У 2013-2015 рр. міжнародні фахівці Euler Hermes Deutschland AG, представники PricewaterhouseCooper AG та KfW підготували три звіти щодо створення Експортно-кредитного агентства в Україні, в яких у тому числі було представлено підхід до розробки нормативно-правової бази.

Нарешті, 20 грудня 2016 р. було прийнято закон «Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту», який увібрав у себе усі попередні напрацювання.

Президент підписав та оприлюднив даний Закон (#1792), а уряд 11 січня 2017 р. схвалив план підготовки актів, необхідних для виконання норм прийнятого Закону.

На Мінекономрозвитку, Мінфін, Мінюст, ДФС, ДРС, Нацкомфінпослуг та НБУ було покладено відповідальність за створення ЕКА до 15 червня 2017 р. Однак цього зроблено не було, натомість заступник міністра економічного розвитку та торгівлі – Торговий представник України Н. Микольська та група інших урядовців за підтримки міжнародних партнерів розпочали кампанію щодо передчасності заснування ЕКА.

Нарешті 7 лютого 2018 року Кабінет Міністрів України за ініціативи Мінекономрозвитку прийняв рішення про створення Експортно-кредитного агентства та затвердив його установчі документи. Агентство буде діяти у формі приватного акціонерного товариства (ПрАТ). Відповідальним за виконання дій, пов'язаних зі здійсненням приватного розміщення акцій ПрАТ,

визначається Мінекономрозвитку. Кількість акцій у першому випуску становитиме 200 000 штук. Статутний капітал ЕКА становитиме 200 млн грн і забезпечуватиметься з коштів державного бюджету.

Однак і сьогодні створюються дуже підозрілі перешкоди щодо створення ЕКА, зокрема з'явився лист керівника офісу СБ, адресований міністру фінансів. За майже 30 років моєї практики в органах державної влади такого зухвальства я не зустрічав. В листі не просто ставиться під сумнів доцільність прийняття вказаного закону, але і виділення коштів з бюджету, і подальші дії уряду. Ніби ми якась колонія, яка самостійно нічого зробити не може.

Далі. В цьому законі в 3-х місячний термін передбачається долучити Україну до міжнародної угоди, яка з 1978 року регулює правила надання субсидованої допомоги державі-експортеру готової промислової продукції (літаки, кораблі, обладнання для атомних електростанцій, рухомий склад залізниць, водні і сільськогосподарські комплексні об'єкти, п'ять напрямків, які ще в Україні збереглися).

Чому необхідно долучити Україну в трьохмісячний термін? Тому що з 2-го серпня проти України будь-який експортер-конкурент може порушити антидемпінгові процедури. Навіть якщо у вас ПДВ повертається поза чергою або ви користуєтеся першою категорією енергопостачання, проти вас можуть порушити антидемпінгову процедуру в тому числі в Канаді.

Станом на сьогодні це доручення закону не виконано. МЗС тільки приступило до роботи.

Другий напрямок, який для наших експортерів дуже потрібний, – це участь в тендерах державних закупівель через угоду Світової організації торгівлі. Щороку 45 держав, які приєдналися до цієї угоди, витрачають біля двох трильйонів доларів на закупівлі. Так от, після того, як ми долучилися, крім реклами продукції, нічого зроблено не було.

Для того, щоб в Канаді взяти участь в будь-якому тендері, потрібно зробити розстрочення платежу – як мінімум, як це роблять конкуренти з Білорусі, де 12 років існує «Белексімгарант», який надає послуги в тому числі на ринку України.

Потрібно негайно вчити людей, вчити банки використовувати такий інструмент, як кредитування зарубіжного покупця українського експорту. У нас до цього часу такої банківської послуги немає, тому що не було прецедентів, ніхто про це не думав. Можна і в гривні кредитувати нерезидента, який купує український експорт, або його банк. Допустимо, ми беремо участь в тендері в тій же Канаді, але гроші не рухаються в Канаду, гроші рухаються із українського рахунку на рахунок постачальника. Такі механізми існують, їх треба вміти використовувати.

Необхідно поінформувати підприємства, які мають звернутися до своїх банків, чи є у них спроможність надавати кредит зарубіжним покупцям нашої продукції або їхнім банкам. Для цього потрібно встановлювати додаткові кореспондентські рахунки, це величезна робота, яка має по суті охопити весь промисловий і фінансовий сектор України.

Є ще дуже важлива інформація. Бюджетний комітет виділив для початку роботи ЕКА два мільярди грн.. в якості ліміту державних суверенних гарантій України. Вперше за 27 років в документах до бюджетного закону існує ліміт суверенних гарантій, його виділено для експортних операцій, тому що все решта все йшло тільки на імпорт. У нас за 27 років незалежності жодна суверенна гарантія не пішла на підтримку експорту, тільки імпорту.

До речі, в МЕРТі немає розрахунку, навіщо їм потрібний цей ліміт. Це просто остання крапля. Може, варто підняти питання, щоб хтось інший відповідав за імplementацію цього закону? А МВФ і Світовий банк варто запросити особисто і поговорити з ними принципово – що думають з приводу такого ставлення до українського експортера національні товаровиробники.

ЕКСПОРТНІ ТОВАРИ В КАНАДУ МАЮТЬ ВІДПОВІДАТИ ТАМТЕШНІМ СТАНДАРТАМ З ВІДПОВІДНИМИ ПІДТВЕРДЖЕННЯМИ

Президент Асоціації «Укрелектрокабель», член Правління УСПП та учасник Антикризової ради громадських організацій Анатолій Пушкар

Створення Українського бізнес-агенства в Канаді як неприбуткової організації для підтримки виходу на канадський ринок українського бізнесу – це необхідна своєчасна подія, за яку дякуємо її організаторам. Але необхідно мати на увазі, що треба вивчити питання технічного регулювання в цій країні.

Щодо сфери стандартизації, ми повинні знати, що стандарти в Канаді відрізняються від європейських, на які переходить Україна, і тим більше від старих державних стандартів, які ще використовують багато українських підприємств.

При підписанні Угоди про вільну торгівлю між Україною та Канадою не було здійснено надання Україні (придбання Україною) стандартів як на виробу, так і методи їх випробування для потенційних вітчизняних експортерів. Тому промислова продукція українських виробників не може бути експортована до Канаді без вирішення цих питань. Національному органу стандартизації за підтримки МЕРТУ необхідно підписати угоди з аналогічними організаціями Канади щодо можливості централізованої закупівлі та розповсюдження їх стандартів в Україні з повним чи частковим фінансуванням за рахунок державних чи коштів грантів країн-донорів.

Для спрощення та здешевлення затрат українського виробника при експорті в Канаду треба вирішувати проблему можливості оцінки відповідності та сертифікації продукції в Україні. Для цього МЕРТУ необхідно провести роботу з акредитації українських

органів з оцінки відповідності в Канаді. Першим кроком можна вважати діяльність «УкрТест» ДП «Укрметртестстандарту» України для підготовки підписання угоди з канадським органом з сертифікації «CSA Group», яке очікується в першому кварталі 2018 р. Необхідно також залучати кошти для закупівлі випробувального обладнання, і не тільки для підприємств.

Деякі кроки з «УкрТест» ми вже робимо. «УкрТест» (<http://www.ukrtest.kiev.ua>) та його випробувальний центр з 2017 р. акредитовані в Міжнародній системі сертифікації електрообладнання ІЕСЕЕ як Український національний сертифікаційний орган та випробувальна лабораторія з правом надавати та визнавати міжнародні сертифікати в Схемі СВ. Сертифікати СВ, які видані УкрТЕСТом, можуть бути визнані при національній сертифікації більш, ніж в 50 країнах світу, які входять в Систему ІЕСЕЕ (<https://www.iecee.org/dyn/www/f?p=106:37:0>). Одне з підприємств Асоціації в грудні 2017 року пройшло випробування та отримало міжнародний сертифікат від «УкрТест» (<http://alay.com.ua/news>). В даний час нами проводиться робота з визнання цих сертифікатів в Канаді та США. Щодо США, за участі Мінекономрозвитку вже пройшла третя зустріч з представниками Держдепу з питань реалізації пілотного проекту допомоги українським виробникам з виходу на американський ринок. Про результати будемо доповідати.

Щодо Українського бізнес-агентства в Канаді, пропонуємо організувати там аналогічну схему роботи, як з представниками Держдепу США. Ми надамо напрацьовану інформацію та разом спростимо експорт в Канаду – до отримання суттєвих прибутків від реалізації промислової продукції українського виробництва.

УСПП СПРИЯТИМЕ ПРОСУВАННЮ ЖІНОК В STEM-КОМПАНІЯХ

УСПП приєднався до Технологічного Пакту – ініціативи державно-приватного партнерства, яка започаткована в Нідерландах і має на меті збільшення інтересу до STEM-спеціальностей (наука, технології, інженерія, математика). Ініціативу голландського Технологічного Пакту вже перейняли Данія, Бельгія, Естонія.

Підтримала ідею і STEM Coalition Україна, яка вирішила сформувати подібне державно-приватне партнерство задля збільшення і розвитку жінок в STEM-галузях. Сьогодні в

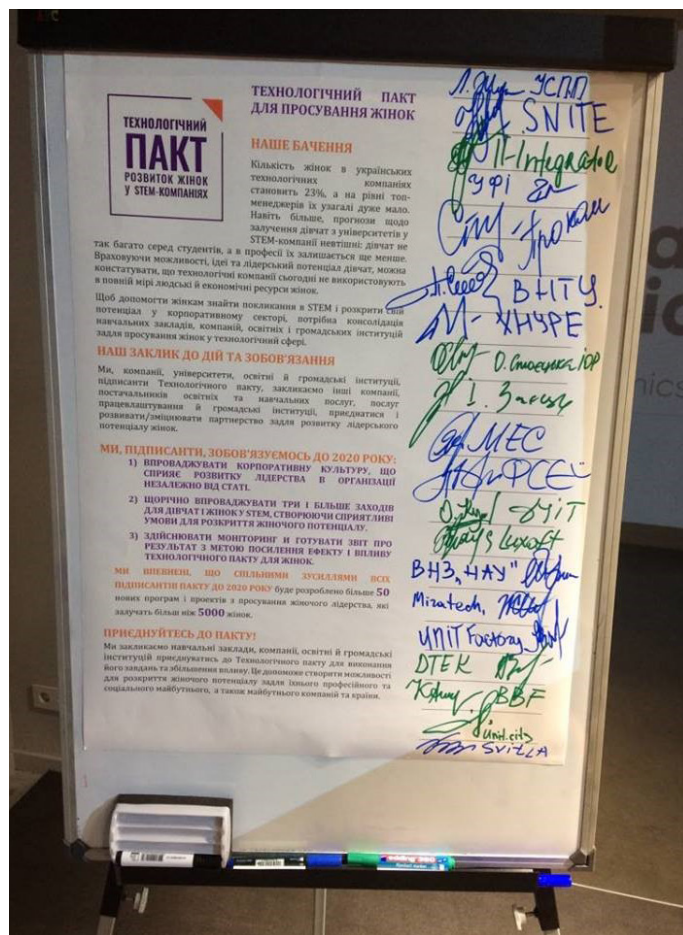
Україні в STEM-галузях жінок близько 21-23%. На керівних посадах в компаніях їх ще менше. Проект «Технологічний Пакт для розвитку жінок в STEM-галузях» покликаний це помінати.

Коаліція STEM-освіти – це платформа для об'єднання компаній, навчальних закладів, асоціацій, експертних організацій, муніципалітетів та ЗМІ заради підвищення якості STEM-освіти в Україні. Основними напрямками роботи є розвиток технологічної грамотності освітніх закладів, збільшення кількості дівчат та

жінок в STEM до 30%, розвиток зв'язків школа-компанії; університет-компанія.

Пакт було підписано 20 провідними STEM-компаніями, університетами, асоціаціями в Україні (Snite, IT-Інтегратор, IFIP, Курси 1С. Обучение 1С. ЦСО 1С "Проком", Вінницький національний технічний університет, Kharkiv National University of Radioelectronics, Інноваційні Освітні Рішення, Енергоатом, Молодіжна Енергетична Спільнота, Фонд Східна Європа, Державний університет інфраструктури та технологій, Svitla Systems, Luxoft Ukraine, Національна Академія Управління, Miratech, UNIT.City, UNIT Factory, #DTEK).

Проект «Технологічний Пакт для розвитку жінок в STEM-галузях» передбачає різні напрямки: проведення досліджень, підписання Пакту в різних містах країни та різними компаніями, започаткування нагороди «Краща STEM-компанія для жінок», започаткування сертифікації «Краща STEM-компанія для жінок». Проект відкритий для нових учасників, приєднуйтесь!

У ХАРКОВІ ОБГОВОРИЛИ ПРАКТИКУ ЗАСТОСУВАННЯ МОРАТОРІЮ НА ПЕРЕВІРКИ БІЗНЕСУ

У Харкові пройшло засідання Консультаційної ради при обласному відділенні Державної регуляторної служби.

Учасники розглянули результати роботи ДРС у 2017 році, а також аналітичний звіт глави Служби Ксенії Ляпіної. Окремо йшлося про результати перевірок органів державного нагляду, адже при складанні плану цих перевірок була врахована позиція Харківського регіонального відділення УСПП. Цю практику учасники заходу підтримали та визнали за необхідне продовжувати.

Виконавчий директор Харківського РВ УСПП, очільник Консультаційної ради Едуард Набока зазначив: «Контролери не повинні бути безконтрольні. Відповідальність перевіряючих – це реальна можливість захисту інтересів бізнесу!».

Щодо перевірок бізнесу, то учасниками засідання прийнято рішення обговорити можливі наслідки з підприємцями і прослідкувати за діями «звільнених»

від мораторію контролерів. Крім того, законодавство України (Закон №877 «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», який містить мінімум 8 причин недопуску до проведення перевірки та 3 причини її зупинки), дає бізнесу деякі можливості протистояти майбутньому валу перевірок. Члени Ради були про них поінформовані, а Харківське регіональне відділення УСПП і сектор ДРС в Харківській області готові надавати допомогу бізнесу в умовах реанімації, по суті, масштабів перевірок підприємництва.

У доповіді керівника сектора ДРС Олександра Колесникова було відзначено, що Харківська область по рейтингу дотримання вимог та принципів державної регуляторної політики (якістю підготовки регуляторних актів) займає 12 місце в Україні (з результатів звіту). Члени Ради підтримали ідею про необхідність проведення дерегуляції господарської діяльності в регіонах і прийняли рішення направити відповідні звернення на адресу Кабінету Міністрів України.

ПРЕДСТАВНИЦТВО УСПП В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ АКТИВНО ПРАЦЮЄ ІЗ ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМИ З ЗОНИ АТО

Представники ГО «Всеукраїнське об'єднання учасників бойових дій та волонтерів АТО в Закарпатській області» та РВ УСПП провели веселий майстер-клас для дітей зі сходу України по випічці піци.

Урок для дітвори провів кращий піццаоло одного з кафе Ужгороду.

«Такий формат виявився дуже цікавим, – прокоментував захід голова громадського союзу Анатолій Івлєв. – Ми готові й надалі влаштувати майстер-класи для дітей бійців АТО, малозабезпечених верств населення, сиріт».

Керівник регіонального відділення УСПП в Закарпатській області Олексій Кіндрат розповів, що подібні майстер-класи допоможуть дітям провести час з користю і задоволенням, сприяють соціалізації, звиканню до нового місця, нового колективу, формуванню в дитячій свідомості позитивного образу міста.

«Наше завдання спільно допомогти їм. Заради цих

посмішок і радості варто працювати», – зазначив О.Кіндрат. Це далеко не перший такий благодійний захід в Закарпатті. В кінці вересня в Ужгородському амфітеатрі відбувся концерт двох відомих українських гуртів – «Антитіла» та «Відповідь to be», який зібрав на відкритому майданчику біля півтори тисячі містян та гостей міста, в основному молодь. Всі виручені під час виступу кошти були передані на потреби бійців АТО та їхніх сімей.

В рамках концерту Всеукраїнське об'єднання учасників бойових дій та волонтерів АТО в Закарпатській області відзначило пам'ятними знаками «Патріот України» тих, хто бере активну участь в роботі об'єднання, докладає чималих зусиль для адаптації військових в мирне життя, сприяє розвитку волонтерського руху. Серед нагороджених – і представник УСПП О.Кіндрат.

«Ми працюємо не заради нагород, – підкреслив він. – Це наш моральний обов'язок. Люди, які захищають Україну в зоні бойових дій, повинні бути впевнені, що в майбутньому вони не залишаться наодинці зі своїми проблемами».

БУДЕМО ПАМ'ЯТАТИ

Втрата нашого друга та колеги, голови Української федерації роботодавців охорони здоров'я, члена керівних структур УСПП та ООРУ Володимира Завгороднього надзвичайно вразила ділову та медичну спільноту. Адже так звично було бачити його у центрі нашої роботи – під час обговорення інновацій медицини, реформи сфери охорони здоров'я, зустрічах із провідними науковцями.

Він не боявся озвучувати правду про стан української медицини – ні перед прем'єр-міністром, ні перед парламентом, ні перед колегами. Пропонував рішення, збирав навколо себе односторонців, горів справою якісних перетворень в Україні.

За це його любили та цінували в УСПП і ООРУ, одним із облич яких він був.

Володимир Васильович назавжди залишиться в нашій пам'яті як світла і щира людина, професіонал, який відстоював розвиток медичної сфери та державного управління в Україні, як взірець справжнього спеціаліста та Людини з великої літери.

Свого часу він чимало зробив для столиці та країни – очолював клінічну лікарню в Київській області, обіймав посади першого заступника міністра охорони здоров'я, працював у відповідному управлінні КМДА, на громадській ниві – у складі соціально-економічної ради при МОЗ, дорадчої ради профільного комітету Верховної Ради.

За значний внесок у розвиток медицини нагороджений званням «Заслужений лікар України», орденом «За заслуги» III ступеня.

Ми пишаємось тим, що знали цю Людину і Професіонала, мали нагоду відстоювати інтереси громадськості і суспільства пліч-о-пліч. Розпочата нами спільно робота по реформуванню медичної сфери буде продовжена, а пам'ять про нашого друга житиме в наших серцях.

© **Український союз промисловців і підприємців**

Редактор: Людмила Жук

Журналіст: Ірина Куцюк

Дизайн та верстка: Ірина Шеліхова

Шановні колеги, Ваші думки, побажання та пропозиції, зокрема і інформаційні матеріали, які б Ви хотіли розмістити на сторінках «Вісника УСПП», прохання надсилати за адресою pr@uspp.org.ua.

Телефон: (044) 536-96-32